

راهنمای تصحیح آزمون نهایی درس: احکام ۳	رشته: علوم و معارف اسلامی	ساعت شروع: ۷:۳۰	مدت آزمون: ۹۰ دقیقه
دانش آموزان روزانه، بزرگسال، داوطلب آزاد، آموزش از راه دور و ایثارگر داخل و خارج کشور خرداد ۱۴۰۳	تاریخ آزمون: ۱۴۰۳/۰۳/۲۹		
پایه: دوازدهم دوره دوم متوسطه	تعداد صفحه: ۲	مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش http://azmoon.medu.ir	

ردیف	راهنمای تصحیح	نمره
۱	قانونی که از طرف خداوند برای نظام دادن به زندگی انسان صادر می‌شود. (درس ۳، صفحه ۲۶) (حیطه شناختی: فرآیندی/یادآوردن)	۰,۵
۲	هر حکم عقلی که نتیجه آن قطع به حکم شرعی باشد. (درس ۱۰، صفحه ۷۸) (حیطه شناختی: فرآیندی/یادآوردن)	۰,۵
۳	اجماعی که فقیه به وسیله تتبع در آرای فقها و فتاوی آن‌ها تحصیل کرده و شخصاً بدست آورده است. (درس ۹، صفحه ۷۴) (حیطه شناختی: فرآیندی/یادآوردن)	۰,۵
۴	مفهومی که حکم آن با حکم موجود در منطوق یکسان است. (درس ۷، صفحه ۵۶) (حیطه شناختی: فرآیندی/یادآوردن)	۰,۵
۵ - الف	غلط (درس ۱۰، صفحه ۷۹) (حیطه شناختی: دانشی/مفهومی)	۰,۲۵
۵ - ب	غلط (درس ۸، صفحه ۶۵) (حیطه شناختی: فرآیندی/فهمیدن)	۰,۲۵
۵ - ج	صحیح (درس ۱۳، صفحه ۱۰۰) (حیطه شناختی: فرآیندی/یادآوردن)	۰,۲۵
۵ - د	غلط (درس ۶، صفحه ۵۰) (حیطه شناختی: فرآیندی/کار بستن)	۰,۲۵
۶ - الف	گزینه ۲ (درس ۷، صفحه ۵۸) (حیطه شناختی: فرآیندی/یادآوردن)	۰,۵
۶ - ب	گزینه ۳ (درس ۸، صفحه ۶۸) (حیطه شناختی: فرآیندی/یادآوردن)	۰,۵
۶ - ج	گزینه ۴ (درس ۱۳، صفحه ۹۶ و ۹۷) (حیطه شناختی: فرآیندی/یادآوردن)	۰,۵
۷ - الف	۵ - حجّت برأنت (درس ۱۳، صفحه ۹۶) (حیطه شناختی: فرآیندی/فهمیدن)	۰,۲۵
۷ - ب	۶ - قاعده ملازمه (درس ۱۰، صفحه ۷۹) (حیطه شناختی: فرآیندی/فهمیدن)	۰,۲۵
۷ - ج	۴ - مقید (درس ۸، صفحه ۶۸) (حیطه شناختی: فرآیندی/فهمیدن)	۰,۲۵
۷ - د	۱ - خبر متواتر (درس ۵، صفحه ۴۱) (حیطه شناختی: فرآیندی/یادآوردن)	۰,۲۵
۷ - هـ	۳ - حجّت احتیاط (درس ۱۳، صفحه ۹۸) (حیطه شناختی: فرآیندی/فهمیدن)	۰,۲۵
۷ - و	۷ - حجّت شرعی (درس ۱، صفحه ۱۳) (حیطه شناختی: فرآیندی/فهمیدن)	۰,۲۵
۸ - الف	بدین معنی است که اگر مکلف آن اعمال را انجام دهد، کارش فاسد و باطل است. (درس ۱۱، صفحه ۸۴) (حیطه شناختی: فرآیندی/فهمیدن)	۰,۵
۸ - ب	روزه گرفتن در عیدین یا نماز خواندن با لباس غصبی یا خواندن سور عزائم در نماز (درس ۱۱، صفحه ۸۴) (حیطه شناختی: فرآیندی/فهمیدن) توجه: همکار محترم، خواهشمند است هر مثال درست دیگری را نیز از دانش‌آموز بپذیرید.	۰,۵
۹	۱ - لفظ کلّ یا همه یا هر؛ مانند کُلّ نفسٍ ذائِقَةُ الْمَوْتِ ۲ - هر لفظی که به معنای کلّ می‌باشد؛ مانند جمیع، عامّة و ... ۳ - جمع معرفّ به «ال»؛ مانند «احترم العلماء» ۴ - قرار گرفتن نکره در سیاق نفی یا نهی؛ مانند «لا شریک لله تعالی» و «لا تشتم احداً» (درس ۸، صفحه ۶۶) (حیطه شناختی: فرآیندی/فهمیدن) توجه: همکار محترم، خواهشمند است هر مثال درست دیگری را نیز از دانش‌آموز بپذیرید.	۱
۱۰	۱. یقین سابق؛ ۲. شک لاحق؛ ۳. وحدت متعلّق یقین و شک؛ ۴. هم زمانی یقین و شک (درس ۱۳، صفحه ۹۱) (حیطه شناختی: دانشی/اولیه) توجه: همکار محترم، ذکر ۳ مورد از ارکان کافی است.	۰,۷۵
۱۱	در آیات قرآن هم لفظ و هم معنا از سوی خداوند فرستاده شده و رسول اکرم (ص) بدون هیچ تصرفی آن‌ها را نقل کرده است؛ اما در حدیث قدسی خداوند معنا را بر پیامبرش نازل کرده و رسول اکرم (ص) آن معنا را در قالب الفاظ خود بیان فرموده است. (درس ۴، صفحه ۳۵) (حیطه شناختی: فرآیندی/فهمیدن)	۰,۷۵
۱۲	در فقه شیعه تنها اجماع و اتفاق نظری حجّت محسوب می‌شود که نظر معصوم را برای ما کشف کند. / کاشف از رأی معصوم باشد. (درس ۹، صفحه ۷۳) (حیطه شناختی: فرآیندی/فهمیدن)	۰,۵

راهنمای تصحیح آزمون نهایی درس: احکام ۳	رشته: علوم و معارف اسلامی	ساعت شروع: ۷:۳۰	مدت آزمون: ۹۰ دقیقه
دانش آموزان روزانه، بزرگسال، داوطلب آزاد، آموزش از راه دور و ایثارگر داخل و خارج کشور خرداد ۱۴۰۳	تاریخ آزمون: ۱۴۰۳/۰۳/۲۹		
پایه: دوازدهم دوره دوم متوسطه	تعداد صفحه: ۲	مرکز ارزشیابی و تضمین کیفیت نظام آموزش و پرورش http://azmoon.medu.ir	

ردیف	راهنمای تصحیح	نمره
۱۳	الف) اجتهادی؛ ب) استصحاب؛ ج) احتیاط؛ د) سنت؛ ه) اجماع؛ و) عقل (درس ۳، صفحه ۲۸) (حیطه شناختی: دانشی/اولیه) توجه: جابجایی گزینه‌ها در موارد «ب - ج» یا «د - ه - و» خدشه‌ای به صحت پاسخ وارد نمی‌کند.	۱,۵
۱۴	در مواردی که وجوب احتیاط به وسیله دلایل عقلی قابل اثبات نیست، ولی روایات باب احتیاط، مکلف را به احتیاط در آن مورد توصیه می‌کند، احتیاط شرعی گفته می‌شود. (درس ۱۳، صفحه ۹۹) (حیطه شناختی: فرآیندی/یادآوردن)	۱
۱۵ - الف	جواز خوردن و آشامیدن (درس ۱۲، صفحه ۸۸-۹۴) (حیطه شناختی: فرآیندی/کار بستن)	۰,۵
۱۵ - ب	اصل استصحاب (درس ۱۲، صفحه ۸۸-۹۴) (حیطه شناختی: فرآیندی/کار بستن)	۰,۵
۱۶	اگر شارع به وجوب عملی امر کند، لازمه این امر، واجب شدن مقدمات آن است؛ به آن عمل واجب که نیاز به مقدمه دارد، ذی‌المقدمه گفته می‌شود. مثال: وضو (مقدمه) و نماز (ذی‌المقدمه) (درس ۱۰، صفحه ۸۰) (حیطه شناختی: فرآیندی/فهمیدن) توجه: همکار محترم، به تعاریفی که مفهوم را رسانده باشد و مثال‌های مرتبط و درست، نمره کامل تعلق می‌گیرد.	۱,۵
۱۷	<u>تشییه</u> : هر دو طریق رسیدن به سنت است. (۰,۵ نمره) <u>تفاوت ۱</u> : خبر متواتر ناقل عین سخن معصوم است / خبر متواتر دلیل لفظی محسوب می‌شود. (۰,۵ نمره) <u>تفاوت ۲</u> : اجماع بیان‌گر نظر و رأی معصوم است / اجماع دلیل غیر لفظی یا لُبّی محسوب می‌شود. (۰,۵ نمره) (درس ۹، صفحه ۷۳) (حیطه شناختی: فرآیندی/فهمیدن) توجه: همکار محترم، اشاره دانش‌آموز به هر بخش از تفاوت ۱ برای گرفتن نمره کامل آن و همچنین به هر بخش تفاوت ۲ برای گرفتن نمره کامل آن کفایت می‌کند.	۱,۵
۱۸	الف) اسم فعل؛ ب) فعل یا صیغه نهی؛ ج) فعل مضارع به معنای امر (درس ۶، صفحه ۴۷ و ۴۸) (حیطه شناختی: فرآیندی/فهمیدن)	۱,۵
۱۹ - الف	مقدمه عقلی (درس ۱۰، صفحه ۸۰) (حیطه شناختی: فرآیندی/کار بستن)	۰,۵
۱۹ - ب	در صورتی که درباره مخصّص‌های احتمالی جستجوی کامل کرده باشد. / پس از اطمینان به عدم وجود مخصّص‌های احتمالی (درس ۸، صفحه ۶۳-۶۵) (حیطه شناختی: فرآیندی/کار بستن) توجه: همکار محترم، با توجه به اینکه هدف از طراحی این سؤال به کارگیری مفاهیم آموخته شده در کتاب می‌باشد، به تمامی پاسخ‌های درست با بیان‌های مختلف دانش‌آموز (اعم از بیان علمی یا عرفی) نمره کامل تعلق می‌گیرد.	۰,۵
۲۰ - الف	عدم اجزای پرداخت زکات / تکلیف از گردن مکلف برداشته نشده است. (درس ۱۲، صفحه ۹۳) (حیطه شناختی: فرآیندی/فهمیدن)	۰,۵
۲۰ - ب	اصل استصحاب (درس ۱۲، صفحه ۹۳) (حیطه شناختی: فرآیندی/کار بستن)	۰,۵
جمع نمره		۲۰

همکاران گرامی، خدا قوت، تمام موارد درخور اهمیت جهت نمره‌گذاری در راهنمای تصحیح نوشته شده است، خواهشمند است جهت رعایت عدالت آموزشی، اوراق دانش آموزان، صرفاً بر اساس راهنمای مذکور تصحیح و بازبینی شوند.

با سپاس از مساعدت همکاران بزرگوار